

науково-практична конференція “Право і суспільство: актуальні проблеми взаємодії”. 23 - 25 травня 2002 р. Матеріали конференції. - Вінниця, 2002. с. 45-50

3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи / М. М. Фіцула. - К. : “Академвидав”, 2006.

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГУВЕРНЕРСЬКОЇ СФЕРИ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*А.В. Бардінов
Полтава, Україна*

Соціально-економічні перетворення в суспільному житті незалежної України обумовили відродження інституту гувернерства як суспільно необхідного соціально-педагогічного явища. Виняткового значення у цьому плані набуває професія гувернера, гувернантки, інтерпретація понять яких неодноразово змінювалась протягом багатьох століть, хоча основоположником термінології “гувернерство”, “гувернер”, які згодом стають загальноприйнятими у світовій педагогіці, є Франція [4, с. 85]. Як з'ясувалося, неточність у визначенні та значна кількість назв пояснюється відмінністю у виконанні функціональних обов'язків цих людей. Беручи це до уваги, нами діяльність гувернерів розглядається як різновид педагогічної діяльності вчителя. За таких обставин цей професійний вид педагогічної діяльності вчителя потребує спеціальної педагогічної освіти, оскільки професія “гувернер”, на думку вчених, це “спеціальність особлива, зі своєю специфікою і тому далеко не кожен вчитель фізики чи геометрії може стати гувернером, обійшовшись при цьому без спеціальної підготовки” [2, с. 3]. Тому зазначена проблема в умовах сьогодення спонукає нас до необхідності розгляду її як актуальної.

Метою статті є: розкрити питання формування компонентів професійно-педагогічних якостей у майбутніх фахівців гувернерської сфери як головних чинників, які визначають їх професійну придатність до педагогічної діяльності.

Враховуючи той факт, що конкурентоздатність професіонала гувернерської сфери в сьогоdnішніх умовах ринку освітніх послуг постійно зростає, спостерігається помітний інтерес вітчизняних науковців до проблеми гувернерства. При цьому, простежується перехід від висунення вимог до особистості гувернера-вихователя та його професійних якостей (М. Барна, О. Корх-Черба, Н. Побірченко, С. Попиченко, Л. Хомич) до їх систематизації у вигляді професійно-кваліфікованої характеристики (професіограми) (О. Зайцева), психолого-педагогічних основ навчально-виховної діяльності гувернера (Є. Сарапулова), створення власних моделей, концепцій з підготовки гувернерських кадрів (Є. Сарапулова Д. Федоренко та ін.). Однак, незважаючи на зростання інтересу науковців до зазначеної проблеми, робота з учнівською молоддю в освітніх закладах у цьому напрямі здійснюється без належного наукового аналізу процесу визначення її професійної придатності, який вимагає звести до мінімуму незворотні наслідки від розчарувань невдало обраною професією.

З метою визначення професійної придатності майбутніх фахівців гувернерської сфери до педагогічної діяльності нами створена та експериментально перевірена організаційно-функціональна модель з довузівської підготовки майбутнього гувернера-вихователя, мета якої передбачає: розробку та впровадження курсу “Професійно-педагогічна підготовка гувернера-вихователя: довузівський етап”, зміст освіти якого розкрито у програмах 26 елективних курсів з блоко-модульною технологією вивчення теоретичного матеріалу з багатьох галузей наук, пов'язаних із психолого-педагогічними науками [1, с. 209] та націлений на формування у майбутніх гувернерів-вихователів початкових знань щодо професії гувернера та компонентів професійно-педагогічних якостей організатора, пропагандиста, наставника, майстра педагогічного впливу як головних чинників, необхідних для гувернерської педагогічної діяльності. З цією метою було проведено педагогічний експеримент, під час якого створено експериментальну групу, слухачі якої вивчали запропонований курс у вечірній жіночій гімназії “Перлина” за блоко-модульною технологією навчання, та контрольну групу, навчання слухачів якої відбувалося у системі профорієнтаційної роботи. Для отримання кількісних даних про рівень сформованості знань було розроблено діагностичний тест, завдання якого містять у собі по 20 запитань з кожного блоку програми курсу. Характеристикою рівня сформованості знань у випробуваних є кількість правильних відповідей на тестові питання, результати яких порівнювалися у контрольній та експериментальній групах до експерименту та по його завершенні. Оскільки дані вимірювалися у шкалі відношень, то для перевірки гіпотези про збіг характеристик двох груп ми використовували критерій Крамера-Уелча [3]. Насамперед ми порахували за формулою Крамера-Уелча обчислення середнього арифметичного набраних балів випробуваними, взятими нами за приклад, упродовж 2003–2005 навчальних років контрольної (70 осіб) та експериментальної (70 осіб) груп за кожним компонентом професійно-педагогічних якостей відповідно до кожного блоку до та по завершенні експерименту, достовірність відмінностей яких у контрольній та експериментальній групах становила 95%, остільки $T_{\text{емп}} > T_{0,05}$ (див. таблицю 1).

Таблиця 1

Значення критеріїв Крамера-Уелча для контрольної та експериментальної груп

№ п/п	Показники кількості правильних відповідей на тестові питання, що характеризують рівень сформованості знань випробуваних щодо сутності професії губернатора та компонента:	Значення емпіричного критерію Крамера-Уелча для контрольної групи	Значення емпіричного критерію Крамера-Уелча для експериментальної групи
1	професійно-педагогічних якостей організатора відповідно до соціально-реабілітаційного блоку "Вступ до спеціальності"	$T_{emp} = 0,48$	$T_{emp} = 4,05$
2	професійно-педагогічних якостей пропагандиста відповідно до соціально-реабілітаційного блоку "Вступ до спеціальності"	$T_{emp} = 1,17$	$T_{emp} = 2,51$
3	професійно-педагогічних якостей наставника відповідно до соціально-реабілітаційного блоку "Вступ до спеціальності"	$T_{emp} = 0,15$	$T_{emp} = 3,22$
4	професійно-педагогічних якостей майстра педагогічного впливу відповідно до соціально-реабілітаційного блоку "Вступ до спеціальності"	$T_{emp} = 0$	$T_{emp} = 2,04$
5	професійно-педагогічних якостей організатора відповідно до психолого-фізіологічного блоку "Актуальні питання вікової психології та фізіології дитини"	$T_{emp} = 0,39$	$T_{emp} = 2,12$
6	професійно-педагогічних якостей пропагандиста відповідно до психолого-фізіологічного блоку "Актуальні питання вікової психології та фізіології дитини"	$T_{emp} = 0,12$	$T_{emp} = 2,03$
7	професійно-педагогічних якостей наставника відповідно до психолого-фізіологічного блоку "Актуальні питання вікової психології та фізіології дитини"	$T_{emp} = 0$	$T_{emp} = 2,27$
8	професійно-педагогічних якостей майстра педагогічного впливу відповідно до психолого-фізіологічного блоку "Актуальні питання вікової психології та фізіології дитини"	$T_{emp} = 0$	$T_{emp} = 2,81$
9	професійно-педагогічних якостей організатора відповідно до культурологічного блоку "Дитина у довкіллі"	$T_{emp} = 0,62$	$T_{emp} = 2,50$
10	професійно-педагогічних якостей пропагандиста відповідно до культурологічного блоку "Дитина у довкіллі"	$T_{emp} = 0,38$	$T_{emp} = 2,09$
11	професійно-педагогічних якостей наставника відповідно до культурологічного блоку "Дитина у довкіллі"	$T_{emp} = 0$	$T_{emp} = 2,24$
12	професійно-педагогічних якостей майстра педагогічного впливу відповідно до культурологічного блоку "Дитина у довкіллі"	$T_{emp} = 0,14$	$T_{emp} = 2,27$
13	професійно-педагогічних якостей організатора відповідно до методичного блоку "Менеджмент у домашньому господарстві"	$T_{emp} = 0,87$	$T_{emp} = 2,63$
14	професійно-педагогічних якостей пропагандиста відповідно до методичного блоку "Менеджмент у домашньому господарстві"	$T_{emp} = 0,74$	$T_{emp} = 2,27$
15	професійно-педагогічних якостей наставника відповідно до методичного блоку "Менеджмент у домашньому господарстві"	$T_{emp} = 0,95$	$T_{emp} = 2,28$
16	професійно-педагогічних якостей майстра педагогічного впливу відповідно до методичного блоку "Менеджмент у домашньому господарстві"	$T_{emp} = 0$	$T_{emp} = 2,28$
17	професійно-педагогічних якостей організатора відповідно до комп'ютерного блоку "Штучний інтелект"	$T_{emp} = 0,64$	$T_{emp} = 2,17$
18	професійно-педагогічних якостей пропагандиста відповідно до комп'ютерного блоку "Штучний інтелект"	$T_{emp} = 1,01$	$T_{emp} = 2,59$

19	професійно-педагогічних якостей наставника відповідно до комп'ютерного блоку "Штучний інтелект"	$T_{emp} = 0,11$	$T_{emp} = 2,08$
20	професійно-педагогічних якостей майстра педагогічного пливку відповідно до комп'ютерного блоку "Штучний інтелект"	$T_{emp} = 0,11$	$T_{emp} = 2,68$

З таблиці бачимо, що всі значення емпіричного критерію Крамера-Уелча для контрольної групи задовольняють нерівність $T_{emp} \leq 1.96$. Це означає, що в контрольній групі змін щодо рівня знань не відбулося, оскільки ці знання подавалися фрагментарно, лише у процесі профорієнтаційної роботи, що виявилось недостатнім. Усі емпіричні критерії для експериментальної групи задовольняють нерівність $T_{emp} \geq 1.96$. Робимо висновок, що вірогідність відмінностей характеристик порівнювальних вибірок становить 0,95. Показник зростання рівня знань в експериментальній групі зумовлений впливом запровадженого курсу в навчально-виховний процес вечірньої жіночої гімназії "Перлина".

Отже, отримані в ході дослідження дані свідчать про суттєву роль запровадження в навчально-виховний процес освітніх закладів запропонованого курсу, оскільки сприяє сформованості в учнівської молоді початкових знань щодо професії гувернера та компонентів професійно-педагогічних якостей як синтезуючих засад у визначенні професійної придатності майбутніх фахівців гувернерської сфери до педагогічної діяльності й вибору ними у майбутньому саме професії гувернера.

Література

1. Бардінов А. В. Професійно-педагогічна підготовка гувернерів в Україні: минуле і сучасність : монографія / А. В. Бардінов. – Полтава : ПП вид. Шевченка Р. В., 2013. – 268 с.
2. Побірченко Н. Диплом для гувернантки / Н. Побірченко, С. Попиченко // Освіта. – 2000. – № 44 (4–11 жовт.). – С. 3.
3. Руденко О. В. Математика – дистанційно. Тьюторство / Олександра Руденко. – К. : Редакції газет природничо-математичного циклу, 2012. – 120 с.
4. Сарапулова Є. Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є. Г. Сарапулова. – К. : МАУП, 2003. – 264 с.

ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОДИН ІЗ ГОЛОВНИХ ЧИННИКІВ РОЗВИТКУ ЙОГО ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*О.В. Бардінов
Полтава, Україна*

Проголошення державного туризму як одного з пріоритетних напрямків національного культурно-освітнього та економічного розвитку, що знайшло відображення в Законі України "Про туризм" [3] обумовлює розгляд питань планування діяльності туристичного підприємства.

Загальні питання управління організацією як соціального утворення, зокрема, освітньої галузі, розглядають М. Гриньова, С. Клепко, Н. Коломінський, Л. Кравченко, В. Крижко, Л. Малаканова, О. Мармаза, Ю. Палеха, Є. Панченко, Ф. Хміль, Л. Шегда, В. Яцура та ін. Управління процесом роботи туристичного підприємства з надання різноманітних туристичних послуг вивчають О. Білорус, Б. Гаєвський, Л. Даниленко, Г. Дмитренко, К. Чернуха-Гадзецька, І. Школа та інші вчені.

Однак до цього часу проблема менеджменту як управління процесом організації туристичного підприємства, спрямованого на досягнення цілей туристичної діяльності, розглядається недостатньо. Це обумовлює актуальність її вивчення.

Таким чином, беручи до уваги недостатнє висвітлення питань у цьому напрямі туристичної галузі, метою статті є: розкрити змістове наповнення одного з основних видів планування роботи туристичного підприємства – бізнес-плану як одного з головних і обов'язкових дійових документів менеджменту туристичного підприємства.

Менеджмент роботи туристичного підприємства починається з визначення місії туристичного підприємства, яку можна розглядати як стратегічний інструмент, що ідентифікує цільовий ринок і визначає бізнес, або як основну діяльність підприємства, а також мети діяльності та розробки програм їх досягнення. При цьому, не менш значимим, ніж визначення власне місії та мети, є планування діяльності туристичного підприємства. Ключовим моментом у плануванні є розробка плану роботи підприємства як одного з головних і обов'язкових дійових документів менеджменту. Це пояснюється тим, що у плані висвітлюються головні напрямки туристичної діяльності підприємства; функції та повноваження керівних органів і посадовців і є керівництвом до дії. За значеннєвим масштабом і часом досягнення цілей та завдань туристичні підприємства використовують різні види планів роботи, основними з яких є: за призначенням і часом дії (перспективні, стратегічні, середньострокові, поточні плани); за видом господарської діяльності (плани розвитку матеріально-технічної бази, капітального будівництва, технічної та технологічної підготовки, фінансовий план, план виробництва, план маркетинга, план матеріально-технічного обслуговування, план збуту); за функціональним призначенням (бізнес-план,